

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1022/21
9.4.2021.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Зорице Смирчић, председника већа и судија Зорице Вељић и Невенке Калуђеровић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., ... бр. ..., ЈМБГ: ..., чији је пуномоћник Јанко Стреховски, адвокат из Новог Сада, Браће Рибникар бр.2/II/5, против туженог ББ предузетника, власника СТР “ВВ” из ..., Ј... бр. ..., ЈМБГ: ..., чији је пуномоћник Александар Јанчић, адвокат из Панчева, Војводе Радомира Путника бр.29, ради поништаја решења, одлучујући по жалби тужиле изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву, Судске јединице у Ковачици П1 235/20 од 23.10.2020.године, у седници већа одржаној дана 9.4.2021.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву, Судске јединице у Ковачици П1 235/20 од 23.10.2020.године у ставу првом изреке у делу којим је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиле да се пониште ставови први, пети и шести решења туженог о отказу уговора о раду од стране запослене бр.53/19 од 25.6.2019.године и у ставу првом и другом изреке у делу којим је одбијен, као неоснован, захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка са затезном каматом од дана извршности до исплате, као и у ставу трећем изреке.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Панчеву, Судске јединице у Ковачици П1 235/20 од 23.10.2020.године у осталом делу става првог изреке и става другог изреке и **ОДБАЦУЈЕ** се тужба по захтеву тужиле да се пониште ставови други, трећи и четврти решења туженог о отказу уговора о раду од стране запослене бр.53/19 од 25.6.2019.године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиле за накнаду трошкова насталих у другостепеном поступку.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву, Судске јединице у Ковачици П1 235/20 од 23.10.2020.године, у ставу првом изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле да се поништи решења туженог о отказу уговора о раду од стране запослене бр.53/19 од 25.6.2019.године и да се обавезе тужени да накнади трошкове парничног поступка са затезном каматом од дана извршности до исплате. Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, евентуални тужбени захтев тужиле да се пониште ставови други, трећи и четврти решења туженог о отказу уговора о раду од стране запослене бр.53/19 од 25.6.2019.године и да се обавезе тужени да накнади трошкове парничног поступка са затезном каматом од дана извршности до исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове поступка у износу од 58.177,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужилца из свих законом прописаних разлога, истичући захтев за накнаду трошкова по жалби.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе из члана 386 став 3 ЗПП-а (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиле неоснована.

У поступку доношења првостепене пресуде, у потврђујућем делу, првостепени суд није учинио ниједну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14), на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити друге битне повреде на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилца је била у радном односу код туженог на пословима продавца у продавници послодавца ... у ... до 24.6.2019.године, када јој је по њеном захтеву од 24.5.2019.године престао радни однос оспореним решењем о отказу уговора о раду од стране запослене бр.53/19 од 25.6.2019.године. Претходно је тужени решењем од 30.5.2019.године одбио захтев тужиле за коришћење шест дана преосталог годишњег одмора до престанка радног односа, због постојање потребе за њеним радом и извршењем радних обавеза код послодавца у том периоду. Тужилца је назначеним решењем обавезана да за све време трајања отказног рока извршава своје радне обавезе и да као рачунополагач припреми продајни објекат ... за ванредни попис, да присуствује попису и након тога изврши примопредају другом лицу, те да и по истеку отказног рока настави са радом, све до завршетка наведене обавезе. Тужилца је до истека отказног рока 24.6.2019.године долазила на посао, припремила продајно место за ванредни попис који до њеног одласка није извршен. Оспореним решењем у ставу првом, тужени је тужилца отказао уговор о раду из разлога што је запослена писменим поднеском отказала послодавцу уговор о раду. Ставом другим истог решења наведено је да је о захтеву запослене за коришћење преосталог годишњег одмора и обавезама запослене до престанка радног односа у вези ванредног пописа, послодавац одлучио решењем од 30.5.2019.године. Ставом трећим је наведено да запослена није поступила по назначеном решењу и након

24.6.2019.године је престала да долази на посао и да ће ванредни попис бити спроведен без њеног присуства, а ставом четвртим да је за евентуалне мањкове утврђене ванредним пописом одговорна запослена и да је штету по основу утврђеног мањка дужна да надокнади послодавцу. Ставом петим и шестим истог решења утврђено је да тужилји радни однос престао 24.6.2019.године и да ће јој зарада, накнада зараде за преостали годишњи одмор и евентуална друга примања која је запослена остварила, бити исплаћена у складу са законом. По обављеном попису нису пронађени мањкови и тужилја није сносила никакве правне последице, те да су јој зарада и накнада штете за неискоришћени годишњи одмор исплаћени.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је с позивом на одредбу члана 194 став 1 ЗПП оценио да из решења произлази да је тужилја писменим путем послодавцу отказала уговор о раду, да су радне обавезе предвиђене ставом другим оспореног решења о отказу уговора о раду извршене током отказног рока, те да је ванредни попис извршен без утврђених мањкова, тако да нема места ни одговорности тужилје за штету, па је по оцени суда отпао правни интерес за вођење овог спора. С обзиром да тужилја не тражи враћање на рад, ни промену свог радно-правног статуса, првостепени суд је оценио да правне последице донетог решења о отказу уговора о раду ниједном одредбом негативно не погађају тужилју, па нема места за пружање било какве судске заштите, због чега је као неоснован, одбио постављени тужбени захтев.

Доносећи ожалбену пресуду првостепени суд је, у потврђујућем делу, правилно одлучио када је одбио тужбени захтев, али не у свему из разлога које је навео у образложењу одлуке.

Према правилима из члана 178 став 1 и 2 Закона о раду (“Службени гласник РС” број 24/05...75/14) запослени има право да послодавцу откаже уговор о раду, да отказ уговора о раду запослени доставља послодавцу у писаном облику, најмање 15 дана пре дана који је запослени навео као дан престанка радног односа (отказни рок).

Према правилима из члана 186 став 1 истог закона послодавац је дужан да запосленом, у случају престанка радног односа, исплати све неисплаћене зараде, накнаде зараде и друга примања која је запослени остварио до дана престанка радног односа у складу са општим актом и уговором о раду. Исплату обавезе из става овог члана послодавац је дужан да изврши најкасније у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

У конкретном случају, тужилја је отказала уговор о раду туженом послодавцу захтевом за престанак радног односа од 24.5.2019.године, који је доставила туженом у писаном облику у отказном року од 30 дана. С обзиром да је оспореним решењем од 25.6.2019.године у ставовима првом, петом и шестом, тужилји отказан уговор о раду по њеном захтеву, са даном 24.6.2019.године, који је тужилја определила, и истим решењем утврђено да ће сва примања која нису исплаћена до престанка радног односа, тужилји бити исплаћена у складу са законом, оспорено решење у назначеним ставовима је донето у складу са одредбама члана 178 и 186 Закона о раду, па је првостепена пресуда потврђена у том делу става првог изреке.

Међутим, доносећи одлуку којом је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиле да се пониште ставови други, трећи и четврти решења туженог о отказу уговора о раду од стране запослене бр.53/19 од 25.6.2019.године, првостепени суд је учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 2 ЗПП, на коју другостепени суд пази по службеној дужности, јер је одлучио о захтеву који не спада у судску надлежност.

Према правилима из члана 163 став 1 Закона о раду запослени је одговоран за штету коју је на раду или у вези са радом, намерно или крајњом непажњом, проузроковао послодавцу, у складу са законом. Ставом 5 истог члана је прописано да постојање штете, њену висину, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како се надокнађује – утврђује послодавац, у складу са општим актом, односно уговором о раду, а ставом 6 да ако се накнада штете не оствари у складу са одредбама става 5 овог члана, о накнади штете одлучује надлежан суд.

Одредбом члана 192 став 1 тачка 2 истог закона прописано је да о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује код послодавца који нема својство правног лица – предузетник или лице које он овласти.

Према правилима из члана 193 став 1 истог закона запосленом се у писменом облику доставља решење о остваривању права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку, а према одредби члана 195 истог закона против решења којим је повређено право запосленог, запослени може да покрене спор пред надлежним судом, у року од 60 дана од дана достављања решења.

У конкретном случају, оспореним решењем о отказу уговора о раду у ставу другом констатовано је да је о захтеву тужиле за коришћење преосталог годишњег одмора и обавезама запослене у вези ванредног пописа послодавац одлучио решењем од 30.5.2019.године. Став трећи садржи чињеничну тврдњу послодавца да запослена није поступила по назначеном решењу и након 24.6.2019.године престала је да долази на посао и да ће ванредни попис бити спроведен без њеног присуства, а ставом четвртим је констатовано да је за евентуалне мањкове утврђене ванредним пописом одговорна запослена и да је штету по основу утврђеног мањка дужна да надокнади послодавцу.

По свом садржини, назначени ставови решења о отказу уговора о раду не чине одлуку послодавца о правима, обавезама и одговорностима запослених, због чега не уживају судску заштиту, у смислу члана 16 ЗПП. Позивање послодавца на претходно решење којим је одлучено о праву и обавезама запосленог, које је могло бити оспоравано у судском поступку, а чији поништај тужила није тражила, као и чињенична тврдња послодавца у погледу испуњавања услова за спровођење ванредног пописа и одређивање одговорног лица у случају утврђеног мањка, не представља акт правне заштите, без обзира што је садржано у решењу о отказу уговора о раду. Ово из разлога што карактеристике акта не одређује његов назив, већ садржина, а назначеним ставовима решења није одлучено о обавези и одговорности запослене на начин који ужива судску заштиту.

Тврдња жалбе да је по предметном решењу тужила у моменту подношења

тужбе била у обавези да надокнади евентуалне мањкове по попису који није био организован благовремено кривицом туженог и на којем тужиља није присуствовала, па су њена субјективна права оваквим решењем угрожена, није од утицаја на правилност ожалбене пресуде, с обзиром да је послодавац захтев за накнаду те штете (да је штета настала) могао остварити једино подношењем тужбе у парничном поступку, где запослени у току поступка за накнаду штете по евентуалној тужби послодавца може истицати све приговоре којима истиче непостојање одговорности за накнаду штете. Из изнетих разлога, тврдња жалбе тужиље да није тачно да предметно решење туженог не производи никакве штетне последице, није основано, јер одлука послодавца о обавези запослене да му надокнади штету (које одлуке чак и нема у конкретном случају), не представља извршну исправу, па и да запослена одбије да изврши обавезу утврђену том одлуком, послодавац своје право на накнаду штете може остварити само у парничном поступку.

С обзиром да не спада у судску надлежност одлучивање о законитости назначених ставова решења, у овом делу, због учињене битне повреде одредаба парничног поступка, ожалбена пресуда је морала бити укинута и у односу на тај тужбени захтев тужба одбачена.

Из целине изнетих разлога, без утицаја на правилност ожалбене пресуде су наводи жалбе на постојање правног интереса за поношење тужбе.

У поступку жалбене контроле овај суд је имао у виду да је тужиља тужбом истакала тужбени захтев који је означила као примарни тужбени захтев, а којим је тражила да се поништи решење туженог о отказу уговора о раду од 25.6.2019.године у целисти, а да је као евентуални тужбени захтев тражила поништај истог решења туженог у ставовима другом, трећем и четвртном.

Тужиља у једној тужби може истаћи више захтева против истог туженог, који су у међусобној вези, тако да предложи да суд усвоји следеће од тих захтева, ако нађе да онај који је истакнут пре њега није основан (примарни тужбени захтев). Примарни и евентуални тужбени захтев се дакле, морају међусобно искључивати да би егзистирали у оквиру исте тужбе. Ако се примарним тужбеним захтевом тражи поништај решења у целисти, не може се евентуалним тужбеним захтевом истаћи тужбени захтев за поништај појединих ставова истог решења, јер је такав захтев већ садржан у првом тужбеном захтеву. Да би био предмет посебног одлучивања, евентуални тужбени захтев се мора разликовати од примарног тужбеног захтева у квалитативном смислу, јер ако се разликује само у квантитативном смислу, тада постоји само један захтев странке о коме суд треба да одлучи без обзира на предложену формулацију тужбеног захтева.

С обзиром да тужбени захтев који је тужиља поставила као евентуални гласи на поништај појединих ставова решења о отказу уговора о раду, који је садржан у захтеву који тужиља потражује из истог основа тужбеним захтевом постављеним као примарни тужбени захтев, то је овај суд оценио да постављени тужбени захтеви немају карактер примарног и евентуалног тужбеног захтева, већ да се ради о једном захтеву, али с обзиром да је првостепеном пресудом одлучено о оба захтева, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у делу става првог и другог и у ставу трећем изреке пресуде, јер је донета правилном применом правила из члана 153 и 154 ЗПП.

Тужиља није успела у поступку по жалби, па је одбијен њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 390, 391 став 2 и 165 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14) одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Зорица Смирчић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић